

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN EN DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet betreffende de organisatie van zomerscholen;
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met dit ontwerp van decreet worden de zomerscholen structureel verankerd. Op die manier komt het tegemoet aan punt 1.4. van de Visienota "van kwetsbaar naar weerbaar" – deel 1 'beter leren, beter voelen' Plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs in uitvoering van het relanceplan "Vlaamse veerkracht" (VV17).

De leerachterstand willen we voornamelijk wegwerken in de scholen én tijdens de schooluren (zie acties 1.1 tot 1.3 van de vermelde Visienota). Aanvullend is het echter, zeker voor kwetsbare leerlingen, zinvol om extra leertijd te creëren en het leerverlies door het zomereffect te beperken. We verankeren daarom de zomerscholen die in 2020 voor het eerst werden georganiseerd, structureel. De sterkte van de zomerscholen ligt in een gevarieerd en doelgericht aanbod dat gekoppeld is aan de individuele onderwijsnoden van deelnemende leerlingen. De zomerscholen kunnen vanaf nu elk jaar in de zomervakantie plaatsvinden.

Dit ontwerp van decreet is een gezamenlijk initiatief van de minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en de Vlaamse Rand.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden: 'Onderwijs en Vorming' (Ondersteuning van het onderwijsveld) en 'Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid'.

Beleidsdoelstelling: leerlingen ondersteunen om hun leerprestaties te verhogen.

Het ontwerp van decreet geeft uitvoering aan punt 1.4. van de Visienota "van kwetsbaar naar weerbaar" – deel 1 'beter leren, beter voelen' Plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs in uitvoering van het relanceplan "Vlaamse veerkracht" (VV17) (VR 2021 0705 VV DOC.0051):

1.4. Zomerscholen structureel verankeren (recurrent 'versterking onderwijs')

De leerachterstand willen we voornamelijk wegwerken in de scholen én tijdens de schooluren (zie acties 1.1 tot 1.3). Aanvullend is het echter, zeker voor de kwetsbare leerlingen, zinvol om extra leertijd te creëren en het leerverlies door het zomereffect te beperken. We verankeren daarom de zomerscholen die in 2020 voor het eerst werden georganiseerd, structureel. Dit doe ik samen met mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen. De sterkte van de zomerscholen ligt in een gevarieerd en doelgericht aanbod dat gekoppeld is aan de onderwijsdoelen en het individueel onderwijstraject van deelnemende leerlingen. De zomerscholen vinden vanaf nu elk jaar in juli en augustus plaats.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het resultaat van de wetgevingstechnische en taalkundige controle werd verkregen op 19 november 2021 (Advies 2021-438). Het voorontwerp van decreet werd daaraan aangepast.

Het JoKER-advies werd verkregen op 10 december 2021. Het JoKER werd daaraan aangepast.

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies gegeven op 19 november 2021. De Inspectie verbindt aan zijn gunstig advies de voorwaarde van een onafhankelijke evaluatie naar doelmatigheid en kostenefficiëntie. In het kader van de aanvraag van het advies van de minister van Begroting werd beargumenteerd hoe de doelmatigheid en de kostenefficiëntie van de zomerscholen van 2020 en 2021 werden geëvalueerd.

De minister van Begroting heeft gunstig advies gegeven op 9 december 2021.

Op 17 december 2021 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet over de organisatie van zomerscholen.

Op 18 januari 2022 werd het voorontwerp van decreet op de agenda geplaatst van een vergadering van het Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling 'Vlaamse Gemeenschap' en het Overkoepelend onderhandelingscomité gesubsidieerd vrij onderwijs voor een informele toelichting en bespreking.

Op 27 januari 2022 bracht de Algemene Raad van de Vlor haar advies uit over het voorontwerp van decreet. (AR-AR-DOC-2122-015).

De opmerkingen die op de onderhandelingscomités geformuleerd werden, lagen in dezelfde lijn als het Vlor-advies. We gaan hieronder kort in op hoe we al dan niet tegemoetkomen aan het advies, en de bedenkingen van de onderhandelingscomités:

- De Vlor formuleert het standpunt dat zomerscholen geen deel uitmaken van het formeel onderwijs. Hij acht daarom de koppeling aan de onderwijsdoelen en het individueel leertraject van leerlingen niet wenselijk. We houden rekening met deze bedenking door in de omschrijving van een zomerschool de expliciete koppeling aan de onderwijsdoelen en het individuele leertraject te schrappen. Gezien het belang

van maatwerk, leggen we wel nog de koppeling met de individuele leernoden van leerlingen.

- Het in het voorontwerp voorziene budgettaire kader geeft volgens de Vlor onvoldoende financiële garanties aan de organisatoren. Om de organisatoren de nodige financiële zekerheid te bieden, worden in het ontwerp van decreet de forfaitaire subsidiebedragen vastgelegd. Verdere modaliteiten worden ook uitgewerkt in een ontwerp van uitvoeringsbesluit, waardoor er voldoende financiële en rechtszekerheid is voor de organisatoren.
- De Vlor benadrukt in zijn advies het belang van een vrijwillige deelname van zowel leerlingen als medewerkers aan de zomerschool. Het decreet stelt een vrijwillige deelname van de leerlingen expliciet als voorwaarde. Ook voor de aanstelling van het personeel wordt deze voorwaarde ingeschreven.
- De Vlor pleit voor bijkomend onderzoek om de effecten van de zomerscholen, o.a. op het remediëren van leerachterstand, in kaart te brengen. Het decreet voorziet de mogelijkheid tot evaluatie van de zomerscholen. Het hoger voormelde uitvoeringsbesluit operationaliseert deze mogelijkheid verder. Ook deze opmerking vereist bijgevolg geen aanpassing.

Op 11 februari 2022 hechtte de Vlaamse Regering haar tweede principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet.

De Raad van State heeft advies (71.050/1) gegeven op 18 maart 2022. In opvolging van het advies van de Raad van State zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd:

- De Raad van State concludeert dat er in het om advies voorgelegde voorontwerp uitsluitend een gemeenschapsaangelegenheid wordt geregeld, en niet een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid zoals werd beargumenteerd. Het decreet is hieraan aangepast;
- Verder merkt de Raad van State op dat *doordat enerzijds de Vlaamse Regering de doelgroep van de zomerscholen kan specificeren zonder dat daartoe criteria zijn bepaald (artikel 4, eerste lid) en anderzijds het bedrag van de subsidiëring niet is geregeld (artikel 6, eerste lid), eraan kan worden getwijfeld of het voorontwerp wel alle essentiële elementen van de regeling vastlegt*. De mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om de doelgroep verder te specificeren werd geschrapt. Het bedrag van de subsidiëring is opgenomen in artikel 6, paragraaf 2 van het ontwerp van decreet. Er wordt een forfaitair subsidiebedrag per leerling per dag vastgelegd. Deze laatste opmerking werd ook geformuleerd door de Inspectie van Financiën naar aanleiding van zijn advies over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het ontwerp van decreet (Advies van 1 maart 2022 met nummer 2022/62);
- In het licht van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel laat artikel 4 nu toe dat alle leerplichtige leerlingen en kleuters kunnen gebruik maken van het zomerschoolaanbod. Het is niet langer noodzakelijk dat zij zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid. Op die manier zijn kinderen die huisonderwijs volgen en kinderen die nog maar pas in het land zijn en nog niet ingeschreven zijn, ook toegelaten tot de zomerscholen;
- De Raad van State oordeelt ook dat *de Vlaamse Gemeenschap bij decreet regelend kan optreden ten aanzien van, en zij kan subsidies verlenen aan, eentalige instellingen die door de gemeenten (op vrijwillige basis) worden opgericht*. Artikel 5, §1 en §2, die de rol van de lokale besturen als organisator van een zomerschool regelen, zijn daarom ook van toepassing gemaakt op de Brusselse gemeenten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het ontwerp van decreet bepaalt wie een zomerschool kan organiseren en eraan kan deelnemen, en hoe de zomerscholen worden gesubsidieerd. Het houdt daarbij rekening met de ervaringen uit de twee voorbije edities, en de uit onderzoek gedestilleerde voorwaarden om effectieve zomerscholen op te zetten. Het decreet omschrijft de regierol die lokale besturen desgewenst kunnen opnemen en verankert de zomerscholen als jaarlijks te subsidiëren projecten. Het is de bedoeling een duidelijk financieel en regelgevend kader voor de organisatie voor de komende jaren te scheppen om op die manier meer tijd te geven aan de onderwijsinstellingen en de lokale besturen voor de toeleiding van de leerlingen, het zoeken van vrijwilligers en lesgevers, contacten leggen met samenwerkende partners,...

Een meer uitgebreide algemene toelichting is opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De toelichting bij de artikelen is opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Alhoewel het ontwerp van decreet geen concreet budgettair engagement vastlegt, wordt er wel een algemeen kader gecreëerd voor de structurele ondersteuning van wat tot nu ad hoc werd gesubsidieerd. Er wordt een forfaitair subsidiebedrag vastgelegd per leerling per dag voor de organisatie van een zomerschool, en per leerling per zomerschool voor de regierol die de lokale besturen kunnen opnemen, en voor overheadkosten. In die zin is er een potentiële impact op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

B. ESR-TOETS

Geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van decreet heeft een mogelijke impact op de lokale en provinciale besturen. De lokale en provinciale besturen krijgen de mogelijkheid om zomerscholen te organiseren en/of om hierin een regierol op te nemen. In dat geval ontvangen zij hiervoor een projectsubsidie. Om die reden is het voorontwerp van decreet een gezamenlijk initiatief van de Vlaamse minister van Binnenlands

Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en de Vlaamse Rand.

Een meer uitgebreide toelichting over de mogelijke impact op de lokale en provinciale besturen is opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het ontwerp van decreet worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet betreffende de organisatie van zomerscholen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en de Vlaamse Rand te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en de Vlaamse Rand

Ben WEYTS